

μ' ἐν Γεννηθῆτω μόνον
ὄν τὸ μηδὲν ἐποίησε

εἶναι ἡ μόνη κυρία αἰτία, ἐκ τῆς ὁποίας αἱ δυνάμεις τῆς φύσεως ὑπὸ τὰς διαφορὰς αὐτῶν μορφῶν καὶ σχέσεις ἐξῆλθον καὶ παρήχθησαν, ἡ πρώτη καὶ ἐσχάτη αἰτία, ἐπὶ τῆς ὁποίας αὐταὶ στηρίζονται καὶ ἐπαναπαύονται. Τίς ὅμως θὰ ἐτόλμα νὰ εἶπῃ ὅτι ἐν ταῖς δυνάμεισι ταύταις ὁ Θεὸς κενώσας ὄλην ἐαυτοῦ τὴν οὐσίαν ἐδεσμεύθη ὑπ' αὐτῶν οὕτως ὥστε χρόνος καὶ τόπος νὰ κατισχύωσιν ἐκάστοτε τῆς παντοδυναμίας, αὐταὶ αἱ πεπερασμέναι μορφαὶ νὰ δεσμεύσωσι τὸ ἄπειρον; ἢ τίς ἔχει τὴν τόλμην νὰ παραδεχθῆ ὅτι οἱ νῦν νόμοι τῆς γεωμετρίας καὶ τῆς μηχανικῆς ὑπῆρξαν ἀνεκὰθεν οἱ αὐτοί; » οὐδένα λόγον ἔχομεν νὰ πιστεύωμεν, λέγει Ἄγγλος τις φυσιοδίφης, ὅτι ὅ,τι ἤξεύρομεν ταυῶν περὶ τῶν νόμων τῆς γεωμετρίας εἶναι ἀκριβῶς καὶ ἀπολύτως ἀληθές, ἢ ὅτι οἱ νόμοι οὗτοι ὑπῆρξαν κατὰ προσέγγισιν μόνον ἀληθεῖς ἐν ἐποχῇ οἰκιδήποτε πέραν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, περὶ ἧς ἔχομεν ἀποδείξεις ἀμέσως. Ἡ ἀκριβής καὶ ἀπόλυτος ἀλήθεια τῶν γεωμετρικῶν καὶ μηχανικῶν νόμων καὶ ἡ μονιμότης αὐτῶν διὰ πάντων τῶν αἰῶνων εἶναι ὑπόθεσις μηδὲν ἔχουσα τὸ βάσιμον» (Revue scientifique. Αἰ. τῆς 15 ἰουλ. 1875). Διὰ τοῦτο ἔχει τὴν δύναμιν ἡ αὐτὴ παντοδύναμος θέλησις ἡ δημιουργήσασα καὶ συντηροῦσα τὰς φυσικὰς δυνάμεις, ἡ δι' αὐτῶν καὶ ἐν αὐταῖς ἐνεργοῦσα τῆς δι' ἄλλου τρόπου ἢ τῆς μεσότητος τῶν φυσικῶν νόμων νὰ ἐνεργῆ. Πᾶσα ἄρα φυσικὴ δύναμις ζῆ καὶ κινεῖται μόνον ἐκ καὶ διὰ τῆς πρώτης ταύτης αἰτίας. Διὰ τοῦτο δὲ ἔλεγε καὶ ὁ Κύριος πρὸς τοὺς ὀρθολογιστὰς τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ Σαδδουκαίου: «πλανάσθε μὴ εἰδότες τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ». (Ματθ. 22, 27). Πᾶς ὑψηλότερος καὶ ἀνώτερος βαθμὸς οὐσίας καὶ δυνάμεως ἐν τῇ φύσει εἶναι πρὸ τῶν κατωτέρων βαθμῶν ἀναλογία τις θαύματος τούτεστι, σειρὰ νέων δυνάμεων καὶ ἐνεργειῶν ἰσταμένων ὑπὲρ τὰς κατωτέρας καὶ ὀριζουσῶν αὐτάς. Ἡ ἀρχὴ τῆς ὀργανικῆς ζωῆς ἰσταται ὑπὲρ τὸν νόμον τῆς βαρύτητος καὶ ὀρίζει αὐτὸν, αἴρει τὴν ἐνεργεῖαν τῶν χημικῶν δυνάμεων καὶ ὑποβάλλει αὐτάς ὑπὸ ὑψηλοτέρους σκοποὺς τῆς διατηρήσεως τῆς ζωῆς; αὐταὶ ἐκτελοῦσι πάλιν τὸ ἔργον τῆς ἀποσυνθέσεως ἐν τῷ σώματι ἅμα ἐκλείπει τὸ πνεῦμα. Πᾶσα ζωσα οὐσία» ἡ γέννησις τῆς ζωῆς ἐν τῷ σκληρῷ ξύλῳ τῆς ὕλης» ἀποτελεῖ ὑψηλοτέραν ἐνεργεῖαν καὶ δύναμιν πρὸ τῆς φυσικοχημικῆς δυνάμεως, ἡ ὁποία ὑπάρχει μὲν ἐν ταῖς κατωτέροις ταύταις μορφαῖς, δὲν προέρχεται ὅμως ἐξ αὐτῶν. Δὲν θὰ ἐξελαμβάνομεν ὡς θαῦμα σήμερον, ἂν ἐξαιφνης ὁ λίθος παρίστατο φέρων ῥίζας καὶ κλάδους, ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν φύλλων αὐτοῦ ἐχρῦσιζον οἱ καρποί; Δὲν θὰ ἐξεπλησώμεθα, ἂν ἐβλέπομεν τὰ δένδρα νὰ περιπατῶσι καὶ κινῶνται ὡς τὰ ζῶα; Καὶ ὅμως ὑπῆρξε, πρέπει νὰ ὑπῆρξε χρόνος, καθ' ὃν μεταξὺ τῶν πρώτων ἀνοργάνων μορφῶν τῆς φύσεως ἐβλάστησε τὸ πρῶτον φυτὸν· πρέπει ἅπαξ ἐν τινὶ ἐποχῇ ἐν τῇ ὑπὸ φυτικῷ κόσμῳ κεκαλυμμένη φύσει νὰ ἐκινήθη τὸ πρῶτον ζῶον. Ἡ δὲ πρόοδος αὕτη πρὸ τῶν πρότερον ἐπικρατούντων νόμων τῆς φύσεως ἦτο εἶδος θαύματος. Οὕτω καὶ ὅταν

ἐν τῷ μέσῳ τῶν μορφῶν τῶν θηρίων ἐμορφώθη ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, εἰς δὲ τὸν χρόνον τῶν ἀνάρθων φωνῶν τῶν ζῶων προσετέθη ὁ ἔναρθρος καὶ μελωδικὸς ἦχος τῆς ἀνθρωπίνης γλώσσης, ὅτε ὁ κόσμος τοῦ λόγου ἤρχισε νὰ σκέπτεται καὶ νὰ λαλῆ, τοῦτο ἦτο φαινόμενον μὴ δυνάμενον νὰ ἐξέλθῃ οὐδὲ νὰ παραχθῆ ἐκ τῶν προγενεστέρων βασιλείων τῆς φύσεως, τούτεστιν ἦτο θαῦμα, ἂν καὶ σήμερον δὲν εἶναι τοιοῦτον ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν μετὰ τῶν φαινόμενων τῆς διανοίας καὶ τῆς ἐλευθερίας ὑπῆρξε τὸ ἐσχατον τῶν θαυμάτων ἐν τῇ δημιουργίᾳ. Κατὰ ταῦτα τὸ θαῦμα εἶναι μὲν φαινόμενον ἐν τῇ φύσει, ἀλλὰ μὴ διὰ τῆς φύσεως ἐνεργούμενον. Ἡ καθόλου φύσις τὸν σκοπὸν ἐκείτης πληροῖ ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ πνεύματι, ἦτοι ὁ σκοπὸς τῆς καθόλου δημιουργίας εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὡς ἡ ἀνακεφαλαίωσις αὐτῆς· αἱ δὲ φυσικαὶ δυνάμεις εἶναι φορεῖς ἠθικῶν ιδεῶν ὡς τοιαῦται ἄρα λογικαὶ καὶ τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ ἀπεικάσματα, ἀφοῦ «τὰ ἀόρατα Αὐτοῦ τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθοράται».

(Ἀκολουθεῖ).

HOMO VETUS.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΒΕΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝ/ΠΟΛΕΙ ΣΕΙΣΜΟΥ.

Ὁ κ. Ἡλ. Βαλδαμάκης οὗ τὴν ἐπιστημονικὴν περὶ τοῦ σεισμοῦ τῆς ἡμετέρας πόλεως διατριβὴν ἐδημοσιεύσαμεν ἐν τῷ προτέρῳ τεύχει, ἐπέστειλε τῷ «Νεολόγῳ» καὶ τὰδε συμπληρωματικῶς:

Ἐρίταμε κ. Συντάκτα,

Συμπληρῶν ἐν μέρει σήμερον τὰ χθὲς ἐν τῇ ἀξιολόγῳ ὑμῶν ἐφημερίδι δημοσιευθέντα περὶ τοῦ σεισμοῦ τῆς ἡμετέρας πόλεως, προάγομαι διὰ τῆς παροῦσός μου ν' ἀνακοινῶσω ὑμῖν ἀξίαν λόγου παρατήρησίν μου ἐπὶ τῆς προφανοῦς γεωγραφικῆς σχέσεως, ἣτις ὑφίσταται μεταξὺ τῶν τριῶν σημείων, ἅτινα ἀποτελοῦσι τὰ φαινόμενα κέντρα τῶν τριῶν ἀπὸ τοῦ ἰανουαρίου τοῦ 1893 μέχρι τοῦ ἰουνίου τοῦ τρέχοντος ἔτους σεισμῶν, ἦτοι τῆς πόλεως Ζακύνθου, τῆς Ἀταλάντης καὶ τῆς ἡμετέρας.

Τῷ ὄντι ἀπλῆ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου ἐπισκόπησις πείθει ἡμᾶς ὅτι τὰ τρία ταῦτα σημεία κείνται ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας γραμμῆς, τοῦτο δὲ δεόν νὰ μὴ θεωρηθῆ καθ' ἡμᾶς ὡς ἀπλῆ σύμπτωσις, ἀλλὰ τούναντιον ὡς ἐνδείξις ὅτι οἱ τρεῖς οὗτοι κατὰ τόπους διεκεκριμένοι σεισμοί, ἅπαντες τεκτονικοὶ, ἀποτελοῦσι φυσικῶς τρεῖς κατὰ χρόνον μόνον διακεκριμένας φάσεις τοῦ αὐτοῦ σεισμικοῦ δράματος, ὅπερ, ἀρξάμενον ἐν Ζακύνθῳ κατὰ ἰανουάριον τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ ἐπαναληφθὲν αὐτόθι κατ' ἀπρίλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἐπαρουσίασε κατ' ἀπρίλιον ἐ. ἔ. τὴν γνωστὴν φάσιν τῶν σεισμῶν τῆς Λοκρίδος, μετὰ δύο δὲ περίπου μῆνας τὸν τῆς

ἡμετέραν πόλιν δεινῶς συνταράξαντα σεισμὸν τῆς 28 ἰουνίου.

Ἡ μετάστασις ἄρα τοῦ σεισμικοῦ φαινομένου φαίνεται ἀκολουθήσασα ὠρισμένῃν ἀπὸ τοῦ ΝΔ πρὸς τὸ ΒΑ διεύθυνσιν, ἥτις σχεδὸν ταυτίζεται μετὰ τῆς τῶν ἐν τῇ ἡμετέρα πόλει καὶ περὶ αὐτὴν γενομένων σεισμικῶν δονήσεων διευθύνσεως, ἥτις, ὡς καὶ χθὲς ἐσημειώσαμεν, ἐξ αὐτοψίας διὰ τῆς ἐπιτοπίου μελέτης τῶν παθόντων οἰκοδομημάτων, ὡς καὶ τῶν σχηματισθεῖσιν ὀρωγμῶν τοῦ ἐδάφους βεβαιωθέντες, ἦτο σχεδὸν ἀπὸ τοῦ ΒΑ πρὸς τὸ ΝΔ (*).

Δὲν πρόκειται ἄρα κατὰ ταῦτα μόνον περὶ ἀπλῆς ἀναλογίας τοῦ ἡμετέρου σεισμοῦ πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸ εἶδος ὡς καὶ κατὰ τὴν φύσιν τῶν σεισμῶν τούτων, ἀλλὰ καὶ περὶ ὁλοσχεροῦς καὶ ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἐνδεικνυομένης ταυτοτητος τοῦ σεισμοῦ τῆς ἡμετέρας πόλεως μετὰ τῶν σεισμῶν Ζακύνθου καὶ Δοκιδοῦς.

Ἐν Παντειλίῳ, τῇ 8]29 Ἰουλίου 1894.

Πρόθυμος.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΑΜΑΚΗΣ.

J U I N .

Les prés ont une odeur d'herbe verte et mouillée.
Un frais soleil pénètre en l'épaisseur des bois ;
Toute chose étincelle, et la jeune feuillée
Et les nids palpitants s'éveillent à la fois.

Les eours d'eau diligents aux pentes des colines
Ruissent clairs et gais, sur la mousse et le thym ;
Ils chantent au milieu des buissons d'aubépines
Avec le vent rieur et l'oiseau du matin.

Les gazons sont tout pleins de voix harmonieuses,
L'aube fait un tapis de perles aux sentiers,
Et l'abeille, quittant les prochaines yeuses,
Suspend son aile d'or aux pâles églantiers.

Sous les saules ployants la vache lente et belle
Paît dans l'herbe abondante au bord des tièdes eaux ;
Le joug n'a pas encore courbé son cou rebelle,
Une rose vapeur emplit ses blonds neseaux.

Et par delà le fleuve aux deux rives fleuries
Qui vers l'horizon bleu coule à travers les prés,
Le taureau mugissant, roi fougueux des prairies,
Hume l'air qui l'enivre, et bat ses flancs pourprés.

LECONTE DE LISLE.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Βίος Ἀγίου Νικολάου τοῦ Νέου καὶ ἡ Βουνέννη τῆς Θεσσαλίας.

Ἐξήγειρε τοὺς Ἀβάρους καὶ ἐκόρητευσαν τὰ μέρη τῆς Δύσεως κτλ. πρβλ. καὶ βίον ἀγ. Ἀθανασίου.— «Ἐστῶντας δὲ καὶ νά κουρσευθῆ τὸ κάστρον, ἡ Νέα Πάτρα» (Υπάτη).— «Ὅσον τιτὰ λάφυρον, ἤγρον ζωρτανὸν κήρσευμα», πρβλ. καὶ Χρονικὸν τοῦ Μωρέως πολλαχού.

4) Ἡ λέξις ἐνομοῦ ἀντὶ ὁμοῦ. πρβλ. Χρονικὸν τοῦ Μωρέως: «καὶ εἶχαν μετ' αὐτοὺς ἐνομοῦ» (στίχ. 5943). Περὶ δὲ τοῦ ν περιπτῶς κειμένου πολλαχοῦ πρβλ. τὰ ἐξῆς χωρία: «τὸν ἐμήγρυσεν καὶ ἤλθεν εἰς τὸ παλάτιον» κτλ. πρβλ. καὶ Χρον. Μωρέως (στίχ. 6671—2):

Ἐκείνη γὰρ ἡ ἀρχόντισσα ἔπνεκε μετὸν Κόντην. Ἰὼν ἐξαιετονον παιδὶν ἄξιος καθαλάρης.

Καὶ Πτωχοπρόδρομον (Β'. 209—210).

Ὡς νά χροῖσταν τὸ μουστάκι μου ν' ἀγκώβην ἡ κοιλιά μου.

Καὶ Δημ. Ζην. Βατρ. 43. Λάμπρου Rom. 256, Ἐναν καιρὸν ὁ ποντικὸς εὐρέθην ἰδρωμένος Τὸν λόγον τις τὸν πρωτινὸν νά τὸν παρασακεύσῃν.

καὶ 5) Ἡ χρῆσις τῶν ἀρχαίων μορίων οὖν, γὰρ γάρ, πῶποτε (καὶ ἀπὸς πόθιτις), ἡ χρῆσις τοῦ ἀναφορικοῦ ἐπιρρήματος ὅπου ἀντὶ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας ὁποῖος, ὅστις, αἱ φράσεις λέγωντάς του, λέγει του, ἡ χρῆσις ἐν γένει ἀρχαίων καὶ χυδαίων λέξεων καὶ ἡ σύνταξις τῆς ἀρχαίας ἀναμιξ μετὰ τῆς χυδαίας διαλέκτου, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἀφίνουσιν, ὅτι ὁ ἀνά χειρας ἡμῶν βίος ἐστὶν ἔργον τῶν τελευταίων χρόνων τοῦ βυζαντισμοῦ ἢ τῶν πρώτων τῆς μετ' αὐτὸν ἐποχῆς.

Τέλος, δὲ σημειοῦμεθα ὅτι τροπᾶριόν τι τῆς ἀκολουθίας τοῦ ἀγίου μνημονεῖον τῆς θεσσαλικῆς πόλεως Τυρνάβου αἶρει πᾶσιν ἀμφιβολίαν. ὅτι ὁ ἀνά χειρας ἡμῶν βίος καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ ἀγίου εἶναι ἔργον τῆς μετὰ τὸν βυζαντινισμὸν ἐποχῆς. Γνωστὸν τυγχάνει, ὅτι ἡ πόλις Τύρνabu ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Τουρχᾶν μπέτη, κτίσαντος καὶ τὴν ἐν τινι τουρκικῷ τεμένει ἐν Τυρνάβῳ σφζυμένην βιογραφίαν τοῦ εἰρημένου στρατηγοῦ τὸν ναὸν τοῦ ἀγίου Νικολάου, τοῦ Τουρχᾶν ἐπιλεγομένου, καὶ τὸν φερόνυμον ὀθωμανικὸν τέμενος¹. Τοῦτο, κατὰ τὸν Ν. Γεωργιάδην², ὁ ἐν Τυρνάβῳ ἐπιζῶν κατὰ τὸ 1842 γέρον Χατζῆ Ὀγλοῦ διηγείται εἰς τὸν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἐπὶ διμηνίαν διαμείναντα αὐτόθι Falmerayer, ὅτι ὁ Τουρχᾶν—θέης ἰδρύσατο τότε φερόνυμον ὀθωμανικὸν τέμενος καὶ τὸν ναὸν τοῦ ἀγίου Νικολάου, ἔπειτα δὲ διέταξε καὶ τὸν συνοικισμὸν τῆς πόλεως καδὲν εἶναι γνωστὴ ἡμῖν τοιαύτη τις ἐνέργεια τῶν Θεσσαλῶν.

(*) Σημ. Ἐκ παραδρομῆς πάντως ἀνεγράφη ἐν τῇ ἡμετέρῃ τῆς χθὲς διατριβῇ ἡ διεύθυνσις τῶν σεισμικῶν δονήσεων ἀπὸ Β. πρὸς Ν., ὡς ἐπίσης καὶ ἡ χρονολογία τοῦ σεισμοῦ τῆς Χίου 1880 ἀντὶ 1881.

¹) Ἴδε ἀριθ. 34, σελ. 663—664.

²) Κ. Κούμα, τόμ. Ζ' σ. 391.

³) Ν. Γεωργιάδου, Θεσσαλία, σ. 252. ἔκδ. α.